

Dohľad nad finančným trhom

4 Dohľad nad finančným trhom

4.1 Regulácia finančného trhu na území SR

Všeobecné pravidlá postupu pri dohľade nad finančným trhom v oblasti bankovníctva, kapitálového trhu, poisťovníctva a dôchodkového sporenia, ktorý vykonáva Národná banka Slovenska, sú ustanovené zákonom č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom v znení neskorších predpisov. Tento zákon je účinný od 1. januára 2006, keď Národná banka Slovenska prebrala kompetencie jednotného orgánu dohľadu nad finančným trhom vrátane tých, ktoré do 31. decembra 2005 vykonával Úrad pre finančný trh.

Cieľom dohľadu nad finančným trhom, ktorý patrí do riadiacej pôsobnosti viceguvernera Národnej banky Slovenska, je prispievať k stabilite finančného trhu ako celku, ako aj k jeho bezpečnému a zdravému fungovaniu. Útvár dohľadu nad finančným trhom uskutočňuje reguláciu finančného trhu, pričom vykonáva najmä:

- normotvornú činnosť – pripravuje návrhy všeobecne záväzných právnych predpisov Národnej banky Slovenska v oblasti finančného trhu, najmä návrhy na ustanovenie pravidiel obozretného podnikania, pravidiel bezpečnej prevádzky a ďalších požiadaviek na podnikanie dohliadaných subjektov,

Tabuľka 29 Počet finančných inštitúcií

	Stav k 31.12.2006	Stav k 31.12.2005	Zmena
Počet bánk v SR	17	18	-1
Stavebné sporiteľne	3	3	0
Banky s hypotekárnou licenciou	9	9	0
Ostatné banky	5	6	-1
Počet pobočiek zahraničných bánk v SR	7	5	+2
z toho: Na základe povolenia NBS	1	1	0
Na princípe jedného bankového povolenia	6	4	+2
z toho: Pobočky zahraničných bánk s hypotekárnou licenciou	1	1	0
Počet pobočiek zahraničných bánk prispievajúcich do Fondu ochrany vkladov	2	2	0
Počet zastúpení zahraničných bánk v SR	10	9	+1
Počet pobočiek (organizačných jednotiek) bánk v SR	715	692	+23
Počet nižších organizačných zložiek v SR	460	457	+3
Počet pobočiek slovenských bánk v iných krajinách	1	1	0
Počet zastúpení slovenských bánk v iných krajinách	1	1	0
Počet zahraničných subjektov voľne poskytujúcich cezhraničné bankové služby	131	104	+27
Banky	123	99	+24
Inštitúcie elektronických peňazí	3	2	+1
Zahraničné finančné inštitúcie	3	3	0
Úverové družstvá	2	0	+2
Slovenské banky poskytujúce voľne cezhraničné bankové služby v zahraničí	1	1	0
z toho: Inštitúcie elektronických peňazí	0	0	0

Pokračovanie na s. 74

Tabuľka 29 Počet finančných inštitúcií (pokračovanie)

	Stav k 31.12.2006	Stav k 31.12.2005	Zmena
Počet pracovníkov bánk a pobočiek zahraničných bánk	19 525	19 850	-325
Počet poisťovní v SR	24	25	-1
z toho: Poisťovne poskytujúce len životné poistenie	5	5	0
Poisťovne poskytujúce len neživotné poistenie	5	4	+1
Poisťovne poskytujúce životné aj neživotné poistenie	14	16	-2
Poisťovne poskytujúce služby na základe slobody poskytovania služieb	296	200	+96
z toho: Bez zriadenia pobočky	289	196	+93
z toho: Prostredníctvom pobočky	7	4	+3
Počet poisťovní v SR poskytujúcich povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla	9	8	+1
Počet dôchodkových správcovských spoločností	6	8	-2
Počet doplnkových dôchodkových spoločností	3	0	+3
Počet doplnkových dôchodkových poisťovní	1	5	-4
Počet tuzemských správcovských spoločností v SR	10	10	0
z toho: Správcovské spoločnosti s rozšíreným povolením podľa § 3 ods. 3 zákona o kolektívnom investovaní	7	7	0
Počet tuzemských podielových fondov	109	100	+9
Otvorené podielové fondy	62	51	+11
Uzavreté podielové fondy	44	49	-5
Špeciálne podielové fondy	3	0	+3
Počet zahraničných správcovských spoločností a zahraničných subjektov kolektívneho investovania pôsobiacich v SR na základe povolenia podľa § 75 zákona o kolektívnom investovaní	3	3	0
Prostredníctvom pobočky v SR	2	2	0
Bez zriadenia pobočky	1	1	0
Počet zahraničných správcovských spoločností a zahraničných subjektov kolektívneho investovania pôsobiacich v SR na základe jedného európskeho povolenia	21	14	+7
Zahraničné správcovské spoločnosti	7	4	+3
Zahraničné investičné spoločnosti	14	10	+4
v rámci toho: Počet zahraničných podielových fondov a podfondov zahraničných investičných spoločností	360	294	+66
Počet zahraničných správcovských spoločností vykonávajúcich činnosť podľa § 3 ods. 3 zákona o kolektívnom investovaní	6	3	+3
Počet obchodníkov s cennými papiermi	33	36	-3
z toho: Banky a pobočky zahraničných bánk	18	18	0
Počet zahraničných subjektov pôsobiacich v SR ako obchodník s cennými papiermi	304	204	+100
Prostredníctvom pobočky v SR	2	2	0
Bez zriadenia pobočky	302	202	+100
Počet slovenských obchodníkov s cennými papiermi poskytujúcich služby v zahraničí	7 ¹⁾	5 ²⁾	+2
Počet sprostredkovateľov investičných služieb v SR	888	756	132
Právnické osoby	55	37	18
Fyzické osoby	833	719	114

Zdroj: NBS.

1) V šiestnástich krajinách.

2) V deviatich krajinách.

- povoľovaciú činnosť – vedie konania, rozhoduje v prvom stupni, vydáva povolenia, udeľuje súhlasy a predchádzajúce súhlasy, ukladá sankcie a opatrenia na nápravu,
- dohliadaciú činnosť – uskutočňuje dohľad na mieste a dohľad na diaľku v dohliadaných subjektoch finančného trhu,
- analytickú činnosť – pripravuje analýzy o finančnom trhu ako celku, ako aj o samostatných finančných subjektoch.

Finančný trh tvoria štyri sektory – bankový sektor (hlavnými reprezentantmi sú predovšetkým banky a pobočky zahraničných bánk), kapitálový trh (predovšetkým obchodníci s cennými papiermi, správcovské spoločnosti, burza cenných papierov a centrálny depozitár cenných papierov), sektor poisťovní (predovšetkým poisťovne a pobočky zahraničných poisťovní) a trh dôchodkového sporenia (predovšetkým dôchodkové správcovské spoločnosti a doplnkové dôchodkové spoločnosti, resp. poisťovne).

Na základe členstva Slovenskej republiky v Európskej únii môžu zahraničné banky, zahraničné finančné inštitúcie alebo inštitúcie elektronických peňazí vykonávať činnosti na území Slovenskej republiky aj bez povolenia NBS, ak im bolo toto povolenie vydané v niektorom z členských štátov EÚ (princíp jedného bankového povolenia). Podobne je to aj v prípade verejnej ponuky cenných papierov, alebo ich prijatia na obchodovanie na regulovanom trhu, ktoré možno uskutočniť na území SR aj na základe prospektu cenného papiera a jeho dodatkov schválených príslušným orgánom dohľadu domovského členského štátu emitenta. V prípade, že o tom NBS bola príslušným spôsobom informovaná, prospekt cenného papiera už neschvaľuje.

4.2 Normotvorná činnosť dohľadu

V roku 2006 bolo v oblasti regulácie finančného trhu prijatých viacero zákonných a podzákonných noriem, metodických usmernení a odporúčaní, ktoré upravili právne prostredie regulovaných inštitúcií. Cieľom tejto časti nie je ich taxatívne vymenovať, ale zdôrazniť tie, ktoré najviac ovplyvnili činnosti regulovaných subjektov v jednotlivých sektoroch finančného trhu na území Slovenskej republiky.⁹

Hlavnou úlohou zákonných a podzákonných noriem prijatých v bankovom sektore a sektore kapitálového trhu bolo zdokonaľiť pravidlá obozretného podnikania pre banky a obchodníkov s cennými papiermi podnikajúcich na jednotnom finančnom trhu v Európskej únii. Najdôležitejším právnym predpisom pre ban-

kový sektor a sektor kapitálového trhu bolo prijatie novely zákona o bankách a novely zákona o cenných papieroch, zákonom č. 644/2006 Z. z., do ktorých sú v plnej miere transponované prislúchajúce ustanovenia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/49/ES o kapitálovej primeranosti investičných spoločností a úverových inštitúcií, ktoré implementovali Novú bazilejskú dohodu o kapitáli (tzv. Bazilej II). Hlavným cieľom týchto smerníc je, aby požiadavky na vlastné zdroje bánk a obchodníkov s cennými papiermi zodpovedali skutočným rizikám, ktorým sú banky a obchodníci s cennými papiermi vystavení a aby skupiny poskytujúce finančné služby vo viac ako jednom štáte nepodliehali neúmernému zaťaženiu vyplývajúcemu z viacerých úrovní právnej regulácie a dohľadu. Novelizované pravidlá obozretného podnikania tiež smerujú k posilneniu rizikovej citlivosti, zohľadňujú zníženie rizík vyplývajúce z kontextu, v rámci ktorého vznikli jednotlivé expozície a zohľadňujú významné pokroky v postupoch merania a riadenia rizík. Z tých istých dôvodov boli tiež spresnené ustanovenia upravujúce vedenie obchodnej knihy a zavedené ustanovenia o zaobchádzaní s kreditnými derivátmi a ďalšími finančnými nástrojmi.

V oblasti kapitálového trhu nadobudol 1. mája 2006 účinnosť zákon č. 213/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 594/2003 Z. z. o kolektívnom investovaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Táto novela umožnila viesť samostatnú evidenciu zaknihovaných podielových listov správcovskou spoločnosťou a depozitárom a vzhľadom na požiadavky trhu sa umožnilo vytvorenie nového typu podielového fondu – špeciálneho podielového fondu nehnuteľností. Uvedená novela zároveň novelizovala zákon o cenných papieroch, o. i. zavedením inštitútu držiteľského účtu. Ďalej sa v priebehu roka 2006 pripravoval návrh rozsiahlej novely zákona o cenných papieroch, ktorou sa implementujú do právneho poriadku SR viaceré smernice Európskeho parlamentu a Rady, predovšetkým smernica 2004/39/ES o trhoch s finančnými nástrojmi (MiFID), ako aj vykonávací smernica Komisie 2006/73/ES a smernica 2004/109/ES o harmonizácii požiadaviek na transparentnosť. Za účelom implementácie uvedených smerníc bol vypracovaný aj návrh novely zákona č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov. Návrh zákona o cenných papieroch zároveň novelizuje aj zákon o kolektívnom investovaní s cieľom odstrániť niektoré legislatívne bariéry v časti týkajúcej sa špeciálneho podielového fondu nehnuteľností, najmä ustanovení upravujúcich realitnú spoločnosť. Dňa 20. decembra 2006 schválila Banková rada NBS Opatrenie NBS č. 14/2006 o predkladaní výkazov správčovskými spoločnosťami za spoločnosť a za ňou

⁹ Prehľad právnych noriem z oblasti pôsobnosti NBS prijatých v roku 2006 je v kapitole 10.

spravované podielové fondy depozitármi podielových fondov, burzou cenných papierov a centrálnym depozitárom cenných papierov na účely dohľadu nad finančným trhom a na štatistické účely. Opatrenie o predkladaní výkazov je prvým právnym predpisom v oblasti kapitálového trhu, ktorý umožní zber údajov potrebných na účely dohľadu na diaľku a na štatistické účely prostredníctvom aplikačného programového systému STATUS DFT.

V oblasti legislatívy sektora poisťovní bol prijatý zákon č. 188/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý zaviedol povinnosť poistníka uzavrieť poistnú zmluvu na zostávajúcu časť poistného obdobia s doterajším poisťovateľom, ak jeho pôvodná poistná zmluva zanikla počas poistného obdobia pre neplatenie poistného. Týmto zákonom sa tiež zmenil spôsob platenia ročných príspevkov členov Slovenskej kancelárie poisťovateľov. Viacerými zákonmi došlo k zmene zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, napríklad v oblasti výkazníctva dohliadaných subjektov a posudzovania dôveryhodnosti osôb pre účely tohto zákona. V priebehu roka 2006 došlo v oblasti sprostredkovateľov poistenia a sprostredkovateľov zaistenia k zásadným zmenám, nakoľko od 1. septembra 2005 vstúpil do platnosti zákon č. 340/2005 o sprostredkovaní poistenia a sprostredkovaní zaistenia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý ukladal sprostredkovateľom poistenia povinnosť zosúladenia sa s týmto zákonom do 31. decembra 2006. Rovnako sa zaviedol Register sprostredkovateľov poistenia a sprostredkovateľov zaistenia. V rámci sekundárnej legislatívy bolo prijaté opatrenie NBS č. 8/2006 o predkladaní výkazov poisťovňami a pobočkami zahraničných poisťovní, ktoré umožňuje zber údajov potrebných na účely dohľadu na diaľku a na štatistické účely prostredníctvom aplikačného programového systému STATUS DFT a zohľadňuje potrebu prispôbiť sa trendu rizikovo orientovaného dohľadu.

V rámci zmien primárnej legislatívy v oblasti dôchodkového sporenia boli prijaté dva zákony, ktoré menili a dopĺňali zákon o starobnom dôchodkovom sporení a zákon o doplnkovom dôchodkovom sporení. Komplexnejšou novelou bol zákon č. 310/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pričom nadobudol účinnosť 1. augusta 2006. Tento právny predpis zmenil v oblasti starobného dôchodkového sporenia niektoré ustanovenia o osobnom rozsahu v nadväznosti na zmeny v zákone č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, spresnil ustanovenia o ochrane osobných údajov

sporiteľov a o zmluve o starobnom dôchodkovom sporení, zaviedol inštitút vrátenia príspevkov na starobné dôchodkové sporenie z dôchodkového fondu do Sociálnej poisťovne a zmenil pravidlá, podľa ktorých možno zveriť niektoré činnosti dôchodkovej správcovskej spoločnosti inej osobe. Zákon tiež k 1. januáru 2007 zrušil inštitút sprostredkovateľa starobného dôchodkového sporenia. V oblasti doplnkového dôchodkového sporenia sa ním implementovala Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/41/ES o činnostiach a dohľade nad inštitúciami zamestnaneckého dôchodkového zabezpečenia. V rámci zmien v sekundárnej legislatíve bola v starobnom dôchodkovom sporení vydaná vyhláška v súvislosti s implementáciou systému STATUS DFT, prostredníctvom ktorého bude zabezpečený zber, spracovávanie a uchovávanie štatistických údajov od vykazujúcich subjektov finančného trhu.

4.3 Povoľovacia činnosť dohľadu

Počet a členenie rozhodnutí vydaných NBS v roku 2006 v rámci povoľovacej činnosti týkajúcej sa subjektov finančného trhu dokumentuje tabuľka 30.

Tabuľka 30 Počet vydaných rozhodnutí NBS v roku 2006

Finančný sektor	Počet
Bankový sektor a obchodníci s cennými papiermi	151
Kapitálový trh	299
Sektor poisťovní	370
Dôchodkové sporenie	7 209

Zdroj: NBS.

Najdôležitejšie rozhodnutia Národnej banky Slovenska, týkajúce sa povoľovacej činnosti subjektov slovenského finančného trhu v roku 2006:

- Dňa 1. marca 2006 začala svoju činnosť J & T BANKA, a. s., pobočka zahraničnej banky na základe jedného bankového povolenia. Vklady pobočky zahraničnej banky sú poistené vo Fonde pojištění vkladů, Praha, Česká republika.
- Rozhodnutím Národnej banky Slovenska zo 17. marca 2006 bol Slovenskej sporiteľni, a. s. udelený predchádzajúci súhlas na používanie vlastného modelu na výpočet trhového rizika.
- Národná banka Slovenska svojím rozhodnutím z 15. mája 2006 udelila predchádzajúci súhlas na zrušenie CALYON BANK SLOVAKIA, a. s. ako následok predaja podniku banky, ktorý bol kúpený zahraničnou bankou CALYON S. A., Francúzsko. Uvedená spoločnosť sa rozhodla pristúpiť k zmene pôsobenia nimi ovládanej spoločnosti CALYON

- BANK SLOVAKIA, a. s. v SR a presunúť všetky jej aktivity na novovytvorenú pobočku zahraničnej banky CALYON S. A. Zároveň NBS udelila predchádzajúci súhlas na predaj podniku banky a predaj podniku obchodníka s cennými papiermi predávajúcemu CALYON BANK SLOVAKIA, a. s. a nadobúdateľovi CALYON S. A., Francúzsko.
- Dňa 22. augusta 2006 bolo Slovenskej sporiteľni, a. s. udelené rozhodnutie Národnej banky Slovenska, ktorým sa rozširuje predchádzajúci súhlas na používanie vlastného modelu na výpočet trhového rizika.
  - Rozhodnutím Národnej banky Slovenska z 19. októbra 2006 bol UniBanke, a. s. udelený predchádzajúci súhlas, aby sa spoločnosť stala dcérskou spoločnosťou Bank Austria Creditanstalt AG, Viedeň. Zároveň rozhodnutím Národnej banky Slovenska z 24. októbra 2006 bol udelený predchádzajúci súhlas Bank Austria Creditanstalt AG, Viedeň na nadobudnutie podielu 97,11 % na základnom imaní a hlasovacích právach v UniBanke, a. s.
  - Rozhodnutím Národnej banky Slovenska z 31. mája 2006 bolo udelené povolenie na poskytovanie investičných služieb spoločnosti Money Market Brokers, o. c. p., a. s., Bratislava.
  - V roku 2006 boli vydané rozhodnutia Národnej banky Slovenska, ktorými sa udelil predchádzajúci súhlas na vrátenie povolenia na poskytovanie investičných služieb: spoločnosti Stredoeurópsky maklérsky dom, o. c. p., a. s. 29. júna 2006, spoločnosti EURÓPSKA KAPITÁLOVÁ, o. c. p., a. s. 16. augusta 2006 a spoločnosti Capital Partners, o. c. p., a. s. 16. októbra 2006.
  - Národná banka Slovenska vydala 14. augusta 2006 rozhodnutia, ktorými sa menilo obchodné meno spoločností – obchodníkov s cennými papiermi: spoločnosti Across Investment Services, o. c. p., a. s. – nový názov spoločnosti je Across Wealth Management, o. c. p., a. s. a spoločnosti AFS obchodník s cennými papiermi, a. s. – nový názov spoločnosti je SALVE INVESTMENTS, o. c. p., a. s.
  - Dňa 12. októbra 2006 bolo rozhodnutím Národnej banky Slovenska udelené povolenie na poskytovanie investičných služieb spoločnosti ACTIVE FINANCE, o. c. p., a. s., Košice.
  - V súvislosti s možnosťou vytvárať nový typ podielového fondu udelila NBS 4 povolenia na vytvorenie špeciálneho podielového fondu nehnuteľností správcovským spoločnostiam:
    - Investičná a Dôchodková, správ. spol., a. s.,
    - Asset Management Slovenskej sporiteľne, správ. spol., a. s.,
    - Tatra Asset Management, správ. spol., a. s.,
    - PRVÁ PENZIJNÁ, správ. spol., a. s.
  - V priebehu roka 2006 NBS ďalej udelila:
    - 1 povolenie na vytvorenie rizikového špeciálneho podielového fondu spoločnosti Asset Management Slovenskej sporiteľne, správ. spol., a. s.,
    - 16 povolení na vytvorenie otvoreného podielového fondu spoločnostiam ČSOB Asset Management, správ. spol., a. s., Tatra Asset Management, správ. spol., a. s., ISTRO Asset Management, správ. spol., a. s., VÚB Asset Management, správ. spol., a. s., AIG Funds Central Europe, správ. spol., a. s., Asset Management Slovenskej sporiteľne, správ. spol., a. s.,
    - 1 predchádzajúci súhlas na zlúčenie uzavretých podielových fondov a následne predchádzajúci súhlas na premenu uzavretého podielového fondu na otvorený podielový fond boli udelené spoločnosti PRVÁ PENZIJNÁ, správ. spol., a. s. (ide o jedinú správcovskú spoločnosť, ktorá spravuje uzavreté podielové fondy, pričom jej zámerom je premieňať tieto fondy na konci lehoty ich zhodnocovania na otvorené podielové fondy a následne takto premenené fondy zlučovať, aby v nich neklesla čistá hodnota majetku po ich otvorení),
    - 2 predchádzajúce súhlasy na zlúčenie otvorených podielových fondov boli udelené spoločnosti VÚB Asset Management, správ. spol., a. s. (v správe tejto správcovskej spoločnosti tak zostalo po zlúčeníach z pôvodných 10 otvorených podielových fondov 6 otvorených podielových fondov),
    - 1 predchádzajúci súhlas na zverenie výkonu činnosti uvedenej v § 3 ods. 2 písm. a) zákona o kolektívnom investovaní bol udelený spoločnosti Tatra Asset Management, správ. spol., a. s. (išlo o predchádzajúci súhlas na zverenie výkonu činnosti spoločnosti Raiffeisen Kapitalanlage-Gesellschaft m.b.H. pre 5 podielových fondov).
  - V roku 2006 boli v rámci licenčnej činnosti Národnej banky Slovenska vydané 3 rozhodnutia o schválení zmien v Prevádzkovom poriadku CDCP, ktoré vychádzali najmä z potreby zosúladiť Prevádzkový poriadok s novelizovaným znením zákona o cenných papieroch.
  - NBS v roku 2006 schválila tiež zmenu povolenia na vznik a činnosť centrálného depozitára. Táto súvisela s rozšírením predmetu činnosti centrálného depozitára o zriadenie a vedenie držiteľských účtov pre členov.
  - Ďalej bol v roku 2006 udelený predchádzajúci súhlas Národnej banky Slovenska na nadobudnutie 100 % majetkového podielu Fondu národného majetku SR na základnom imaní spoločnosti Centrálny depozitár cenných papierov SR, a. s. Následne bol vydaný predchádzajúci súhlas NBS na nadobudnutie 100 % majetkového podielu Burzy cenných papierov v Bratislave, a. s. na základnom imaní spoločnosti Centrálny depozitár cenných papierov SR, a. s. Dôvodom nadobudnutia 100 % majetkového podielu BCPB na základnom imaní CDCP bola realizácia rozhodnutia vlády o privatizácii majetkovej účasti štátu do základného imania

- BCBP, ktorého účelom bola štandardizácia pomerov na slovenskom kapitálovom trhu v dôsledku zmeny akcionárskej štruktúry CDCP v prospech subjektov kapitálového trhu využívajúcich jeho služby. Tomuto rozhodnutiu predchádzalo udelenie predchádzajúceho súhlasu NBS na prekročenie 66 % majetkového podielu na základnom imaní BCPB pre Fond národného majetku SR.
- V priebehu roka 2006 posudzovala Národná banka Slovenska 29 povinných ponúk na prevzatie. Navrhovatelia týchto ponúk ich uskutočnili buď z dôvodu prekročenia zákonom ustanoveného podielu na hlasovacích právach spojených s akciami jedného emitenta (schválených bolo 9 návrhov povinných ponúk na prevzatie), alebo na základe rozhodnutia valného zhromaždenia emitenta o tom, že akcie tohto emitenta prestanú byť kótované, resp. že s akciami tohto emitenta sa prestane obchodovať na BCPB (18 návrhov povinných ponúk na prevzatie bolo schválených a dva návrhy boli zamietnuté).
  - V priebehu roka 2006 vydala NBS 34 rozhodnutí v súvislosti so schvaľovaním prospektov cenných papierov týkajúcich sa 24 emisií cenných papierov (16 emisií hypotekárnych záložných listov, 7 emisií dlhopisov a 1 emisia akcií).
  - Dňa 30. januára 2006 nadobudlo účinnosť rozhodnutie NBS o vrátení povolenia na vykonávanie poisťovacej činnosti spoločnosťou Vzájomná životná poisťovňa Sympatia, a. s.
  - Dňa 8. februára 2006 bolo spoločnosti AEGON Životná poisťovňa, a. s. udelené povolenie na vykonávanie poisťovacej činnosti pre poisťný druh životného poistenia v rozsahu poisťných odvetví A1, A4 a A6.
  - Dňa 26. mája 2006 nadobudlo účinnosť rozhodnutie NBS o vrátení povolenia na vykonávanie poisťovacej činnosti spoločnosťou Winterthur poisťovňa, a. s.
  - Dňa 20. októbra 2006 bolo na základe žiadosti spoločnosti OTP Garancia poisťovňa, a. s. vydané NBS povolenie, ktorým sa rozšírilo povolenie na vykonávanie poisťovacej činnosti poisťovne aj o poisťné odvetvie B10a.
  - Dňa 20. decembra 2006 na základe žiadosti spoločnosti KOOPERATIVA poisťovňa, a. s. bolo NBS vydané povolenie, ktorým sa rozšírilo povolenie na vykonávanie poisťovacej činnosti poisťovne o poisťné odvetvie B17.
  - Rozhodnutím z 10. mája 2006 na základe žiadosti spoločnosti QBE poisťovňa, a. s. bolo NBS zúžené povolenie poisťovne o vykonávanie poisťovacej činnosti v životnom poistení.
  - Na základe rozhodnutia NBS z 13. januára 2006 nadobudli spoločnosť Buffalo Springfield Holding SA, Luxembursko a fyzické osoby Peter Struhár a Ladislav Reháč spolu podiel 10,23 % na základnom imaní spoločnosti Winterthur d. s. s., a. s.
  - Spoločnosť Prvá dôchodková sporiteľňa, d. s. s., a. s. zanikla 1. marca 2006 na základe predchá-

džajúceho súhlasu NBS zlúčením so spoločnosťou Allianz – Slovenská dôchodková správcovská spoločnosť, a. s.

- Národná banka Slovenska v roku 2006 udelila povolenie na vznik a činnosť doplnkovej dôchodkovej spoločnosti nasledovným spoločnostiam:
  - ING Tatry – Sympatia, d. d. s., a. s.,
  - Winterthur d. d. s., a. s.,
  - Doplnková dôchodková spoločnosť Tatra banky, a. s.,
  - Stabilita, d. d. s., a. s. (spoločnosť v roku 2006 nevznikla a nebola zapísaná v Obchodnom registri SR).

Národná banka Slovenska plní úlohy devízového orgánu, ktoré jej vyplývajú zo zákona NR SR č. 202/1995 Z. z. Devízový zákon, ako aj úlohy, ktoré jej vyplývajú zo zákona NR SR č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska.

Po dovŕšení procesu liberalizácie devízového režimu a zrušení regulácie jednotlivých operácií v oblasti bežného a kapitálového účtu platobnej bilancie prostredníctvom devízových povolení zostali naďalej devízovými predpismi regulované určité podnikateľské činnosti, ktoré súvisia s peňažnými prostriedkami v slovenskej a cudzej mene v hotovostnej a bezhotovostnej forme (obchodovanie s devízovými hodnotami a devízové peňažné služby).

Na tieto podnikateľské činnosti v roku 2006 udelila Národná banka Slovenska na základe vecného posúdenia žiadostí, ako aj priložených dokladov devízové licencie nasledovne:

- 46 licencií na zmenárenskú činnosť – nákup peňažných prostriedkov v cudzej mene za slovenskú menu v hotovosti (z toho 27 právnickým osobám a 19 fyzickým osobám),
- 18 licencií na zmenárenskú činnosť – predaj peňažných prostriedkov v cudzej mene za slovenskú menu v hotovosti (z toho 8 právnickým osobám a 10 fyzickým osobám),
- 1 licenciu na bezhotovostné obchody s peňažnými prostriedkami.

4.4 Dohliadacia činnosť dohľadu

V bankách, pobočkách zahraničných bánk a u obchodníkov s cennými papiermi bolo v roku 2006 vykonaných 15 dohľadov na mieste, z toho 11 dohľadov bolo tematických a 4 dosledovacie. Dosledovacie dohľady na mieste boli vykonané na preverenie opatrení, uložených bankám Národnou bankou Slovenska. Tematické dohľady na mieste boli zamerané na riadenie kreditného rizika, trhové riziko, operačné riziko, riziko likvidity, pripravenosť bánk na používanie vlastného modelu pre výpočet požiadavky na vlastné zdroje na pokrytie trhového a kreditného rizika, kon-

Tabuľka 31 Počet vykonaných dohľadov na mieste v bankách, pobočkách zahraničných bánk a u obchodníkov s cennými papiermi za rok 2006

	1. štvrťrok		2. štvrťrok		3. štvrťrok		4. štvrťrok		1. – 4. štvrťrok	
	začaté	ukončené	začaté	ukončené	začaté	ukončené	začaté	ukončené	plán	skutočnosť
Dohľad na mieste										
- komplexný	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- dosledovací	3	3	-	-	-	-	1	1	4	4
- tematický	1	1	5	2	-	3	5	5	10	11
Spolu	4	4	5	2	0	3	6	6	14	15

Zdroj: NBS.

trolu vybraných hlásení a na činnosť obchodníkov s cennými papiermi. Okrem dohľadov na mieste boli u vybraných obchodníkov s cennými papiermi vykonané aj návštevy so zameraním na organizáciu a riadenie činnosti obchodníka, spôsob uzatvárania obchodov a spracovanie účtovníctva a výkazníctva. Okrem štandardne zabezpečených činností v rámci výkonu dohľadu na diaľku bánk a obchodníkov s cennými papiermi, t. j. verifikácia kompletnosti a správnosti reportingu do NBS a vyhodnocovanie plnenia prijatých plánov po dohľadoch na mieste boli zabezpečované aj ďalšie úlohy, napr. bola spracovaná analýza hlásení odhadovanej splatnosti aktív a pasív a v rámci vyhodnocovania audítorských správ sa pre-rokovať závery interného hodnotenia audítorských správ dohľadom s audítorskými spoločnosťami, resp. zodpovednými audítormi a partnermi za účasti predstaviteľov dotknutej komerčnej banky.

Na kapitálovom trhu v oblasti kolektívneho investovania bol dohľad na mieste zameraný na dodržiavanie ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich oblasť kolektívneho investovania správcovskými spoločnosťami, najmä pri správe majetku v podielových fondoch. V roku 2006 bol vykonaný dohľad na mieste v dvoch správcovských spoločnostiach a v jednej právnickej osobe obstarávajúcej vydávanie a vyplácanie cenných papierov zahraničných subjektov kolektívneho investovania. Predmetom dohľadu na diaľku v roku 2006 bolo 10 správcovských spoločností (ktoré spravovali 110 podielových fondov) a 7 bankových subjektov vykonávajúcich činnosť depozitára v zmysle zákona o kolektívnom investovaní. Dohľad na diaľku bol zameraný predovšetkým na sledovanie dodržiavania informačných a oznamovacích povinností v zmysle zákona o kolektívnom investovaní, ako aj v zmysle zákona o cenných papieroch a na preverovanie správnosti výkazov a hlásení o obmedzení a rozložení rizika. Zo zahraničných subjektov kolektívneho investovania podliehali dohľadu na diaľku 2 zahraničné správcovské spoločnosti s povolením NBS na výkon činnosti na území Slovenskej republiky. Výkon dohľadu nad činnosťou BCPB v priebehu roka 2006

spočíval najmä vo vykonávaní priebežného monitoringu uzatvorených obchodov s cennými papiermi prijatými na jednotlivé trhy BCPB v rámci modulov jej obchodného systému. Monitoring obchodovania bol zameraný najmä na možné porušenie zákazu využívania dôverných informácií a na manipuláciu s trhom s dôrazom na obchodovanie s akciami emitentov, na ktoré bola vyhlásená povinná ponuka na prevzatie a konania členov BCPB v súlade so zásadami poctivého obchodného styku s odbornou starostlivosťou. Výkon dohľadu v CDCP bol v priebehu roka 2006 zameraný najmä na spoľahlivosť modulu evidencie cenných papierov a modulu zúčtovania a vyrovnania obchodov s cennými papiermi prevádzkovaných CDCP. Národná banka Slovenska ďalej v roku 2006 vykonávala dohľad na diaľku nad plnením informačnej povinnosti emitentov cenných papierov. V prípade sprostredkovateľov investičných služieb boli v roku 2006 vykonané dva dohľady na mieste a 37 dohľadov na diaľku právnických osôb. Dohľady boli zamerané hlavne na komplexnú kontrolu dodržiavania legislatívnych ustanovení zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách pri výkone povolenej činnosti na finančnom trhu v SR.

Koncom roka 2005 bolo v rámci sektora poisťovní začatých 5 tematických dohľadov na mieste v poisťovniach zameraných na výšku a spôsob stanovenia technických rezerv na poistné plnenia v povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a na postupy likvidácie poistných udalostí tohto druhu poistenia. Štyri dohľady na mieste boli ukončené v prvom štvrťroku 2006 a jeden dohľad na mieste bol ukončený v treťom štvrťroku 2006. V oblasti dohľadu na diaľku boli preverované štandardné výkazy a hlásenia poisťovní za koniec roka 2005 (auditované) a za všetky štvrťroky roka 2006 (priebežné), ako aj hlásenia zasielané ad hoc a riešilo sa 145 sťažností na činnosť poisťovní. V oblasti dohľadu na diaľku sprostredkovateľov poistenia a zaistenia boli preverované výkazy a hlásenia sprostredkovateľov poistenia a sprostredkovateľov zaistenia za koniec roka 2005, ako aj oznámenia zmien v skutočnostiach, ktoré sprostred-

kovateľ predložil pri žiadosti o udelenie povolenia na vykonávanie sprostredkovateľskej činnosti a riešilo sa 15 sťažností na činnosť sprostredkovateľov poistenia. V rámci preverovania oznamovacej povinnosti subjektov bolo preverovaných 80 sprostredkovateľov poistenia. U poisťovacích maklérov právnických a fyzických osôb preverovala NBS pri výkone dohľadu na diaľku platnosť poisťných zmlúv pre prípad zodpovednosti za škodu, spôsobenú pri vykonávaní sprostredkovania poistenia, uzavretých na dobu neurčitú.

V prípade dôchodkového sporenia bol dohľad na mieste v sektoroch starobného dôchodkového sporenia a doplnkového dôchodkového sporenia zameraný na dodržiavanie ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, najmä však na dodržiavanie ustanovení zákona č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení v znení neskorších predpisov a zákona 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení v znení neskorších predpisov. V priebehu roka 2006 sa uskutočnilo 9 dohľadov na mieste. Národná banka Slovenska priebežne denne monitorovala a vyhodnocovala každú transakciu s majetkom v dôchodkovom fonde a stav majetku v dôchodkovom fonde v zmysle § 110 ods. 3 zákona o starobnom dôchodkovom sporení, ktoré sú dôchodkovú správcovská spoločnosť a jej depozitár povinní každý deň poskytovať Národnej banke Slovenska. Ďalej bola vykonaná kontrola plnenia informačných povinností dôchodkových správcovských spoločností podľa vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 75/2005 Z. z. Dohľadu Národnej banky Slovenska podľa § 114 ods. 1 písm. h) zákona o starobnom dôchodkovom sporení podlieha aj činnosť Sociálnej poisťovne pri postúpení príspevkov na starobné dôchodkové sporenie dôchodkovej správcovskej spoločnosti podľa osobitného predpisu. V súvislosti s uvedenou pôsobnosťou prešetrovala NBS v roku 2006 112 podaní od sporiteľov a 7 podnetov od dôchodkových správcovských spoločností.

4.5 Analytická činnosť dohľadu

Jednou z činností dohľadu nad finančným trhom je prispievať k stabilite finančného trhu ako celku, ako aj k bezpečnému a zdravému fungovaniu finančného trhu. Okrem normotvornej, povoľovacej a dohľadacej činnosti s tým súvisí aj činnosť analytická.

V roku 2006 vypracoval útvar dohľadu nad finančným trhom Správu o výsledkoch analýzy slovenského finančného sektora za prvý polrok 2006 a za rok 2006. Táto správa je predkladaná do Bankovej rady NBS a v skrátenej forme aj verejne publikovaná¹⁰. Dru-

hou pravidelnou analýzou s polročnou periodicitou je Správa o stave a vývoji slovenského finančného trhu, predkladaná podľa zákona o dohľade nad finančným trhom do vlády a Národnej rady SR. Obsahom uvedených správ je najmä opísanie najvýznamnejších trendov a zhodnotenie rizík, ktoré z nich vyplývajú. Analyzované sú samostatne jednotlivé typy finančných inštitúcií, ako aj finančný trh ako celok.

V rámci zlepšenia sledovania dopadov rôznych rizík predovšetkým na bankový sektor pracoval útvar dohľadu na ďalšom vývoji ekonomicko-matematických modelov. Ide najmä o nasledovné oblasti:

- zohľadnenie korelácií v stresovom testovaní trhových rizík,
- model na hodnotenie kreditného rizika jednotlivých ekonomických odvetví založený na panelovej regresii,
- model simulácií dopadu zmien nezamestnanosti, úrokových sadzieb a poklesu cien nehnuteľností na portfólio retailových úverov pomocou údajov o vzorke domácností,
- model dopadu úrokových šokov na výsledok hospodárenia bánk zohľadňujúci postupný prenos zmien základnej úrokovej sadzby NBS na ostatné úrokové sadzby modelovaný pomocou tzv. error correction modelu; tento model dopĺňa doterajší model založený na odhade zmien čistej ekonomickej hodnoty,
- model odhadu pravdepodobnosti zlyhania pomocou učiacich sa systémov využívajúcich fuzzy logiku; model hodnotenia bánk založený na báze učiacich sa systémov využíva dohľad už dlhšiu dobu.

Pre inštitúcie dôchodkového sporenia a kolektívneho investovania boli navrhnuté výkazy, ktoré v roku 2007 umožnia rozšíriť meranie rizík a stresové testovanie aj na tieto inštitúcie.

Okrem pravidelných analýz pre Bankovú radu NBS sa dohľad v roku 2006 vo väčšej miere venoval najmä zhodnoteniu rastu úverov domácnostiam a ich rizikovosti, a to tak na makroúrovni, aj ako na úrovni jednotlivých domácností.

V súvislosti so vstupom do eurozóny bola vypracovaná analýza možných dopadov zavedenia eura na výkonnosť a aktivity bankového sektora v SR.

Súčasťou analytickej činnosti dohľadu je aj validácia interných modelov bánk na meranie rizika podľa zákona o bankách. V roku 2006 boli posúdené dva modely na meranie trhového rizika a k viacerým rozpracovaným modelom na meranie kreditného rizika sa uskutočnili predvalidačné konzultácie.

¹⁰ <http://www.nbs.sk/DFT/SUA/INDEX.HTM>

4.6 Vývoj na finančnom trhu v roku 2006¹¹

Analyzované subjekty finančného trhu v roku 2006 tvorili: banky, pobočky zahraničných bánk, poisťovne, pobočky zahraničných poisťovní, správčovské spoločnosti, dôchodkové správčovské spoločnosti, doplnkové dôchodkové spoločnosti (poisťovne) a obchodníci s cennými papiermi.

K 31. decembru 2006 spravovali tieto inštitúcie majetok v objeme takmer 1 759 mld. Sk, čo predstavovalo takmer 107 % HDP v bežných cenách. Od decembra 2005 objem spravovaného majetku a aktív narástol o 62,5 mld. Sk, respektíve o 3,7 %. V porovnaní s rokom 2005, keď finančný trh vzrástol za 12 mesiacov o 318 mld. Sk, respektíve o 23 %, sa rast spomalil. Hlavnou príčinou je zmena v dynamike rastu bilančnej sumy bánk, ktorá vzrástla iba o 4 mld. Sk (pri ich celkovom objeme 1 409 mld. Sk ide o minimálny rast).

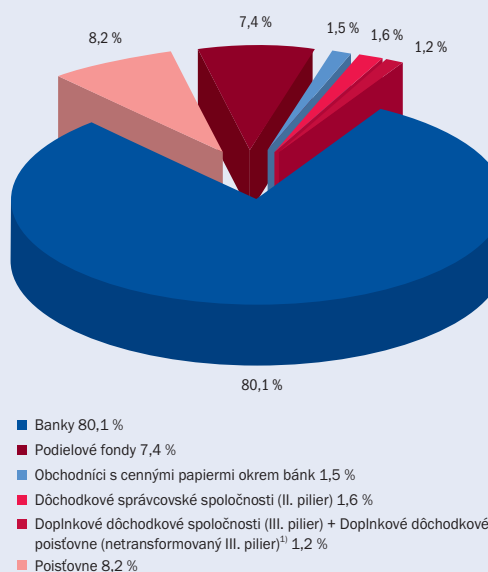
Rok 2006 bol ďalším rokom pozitívnych trendov vo finančnom trhu. Prostredie silného ekonomického rastu a zlepšujúcej sa finančnej pozície hlavných sektorov reálnej ekonomiky sa prejavilo na raste takmer všetkých sektorov finančného trhu.

Najvýraznejšie sa pozitívny ekonomický vývoj prejavil v bankovom sektore, najmä zásluhou úverov klientom. Tie sa medziročne zvýšili o 20 % a v decembri 2006 tvorili už 46 % z celkových aktív. Rástli najmä úvery domácnostiam a podnikom. Základným pilierom zdrojov zostávajú vklady domácností, ktorých objem aj podiel na bilančnej sume počas roku 2006 rástol.

Takmer tretinu bilančnej sumy bánk tvoria prostriedky ukladané do NBS alebo investované do nákupu pokladničných poukážok NBS. Tieto prostriedky sú vo veľkej miere financované z krátkodobých zdrojov od zahraničných bánk. Ich objem však výrazne klesol po intervenciách NBS na devízovom trhu v júni a v júli 2006 v prospech slovenskej koruny. Pre financovanie aktivít bánk je dôležitá skutočnosť, že väčšina domácich bánk a slovenský bankový sektor ako celok zatiaľ disponuje dostatkom stabilných domácich zdrojov.

Pretrvávajúci dynamický rast úverov, pri približne stabilnom objeme vlastných zdrojov, sa prejavil na poklese primeranosti vlastných zdrojov. Tento pokles bol pozorovateľný vo väčšine bánk. Priemerná hodnota (ukazovateľa primeranosti vlastných zdrojov) vážená objemom vlastných zdrojov medziročne poklesla zo 14,8 % na 13 %. Vo všetkých bankách bola však hodnota tohto ukazovateľa nad stanovenou hranicou 8 %.

Graf 69 Podiely finančných inštitúcií na aktívach a spravovanom majetku finančného trhu v decembri 2006

Zdroj: NBS.

Poznámka: Podiel je hodnotený pri bankách a poisťovniach prostredníctvom čistých aktív a pri ostatných sektoroch hodnotou spravovaného majetku.

1) Hodnoty za DDP sú odhadované.

Čistý zisk bankového sektora dosiahol v decembri 2006 úroveň 17,8 mld. Sk. Rentabilita vlastného kapitálu (ROE) bankového sektora bola na úrovni 21,2 %. V porovnaní s rokom 2005 výrazne stúpili najmä čisté úrokové príjmy, čo súvisí s pokračujúcim rastom objemu úverov a rastom úrokových marží bánk. Medziročne poklesli príjmy z obchodovania. Efektivita prevádzky v bankovom sektore stúpila, keď pomer prevádzkových nákladov na hrubých príjmoch z bankových činností poklesol.

Rizikový profil bankového sektora sa v roku 2006 významne nezmenil. Súvisel najmä s vyššie uvedeným zvyšovaním úverového vystavenia bánk voči domácnostiam a podnikom. Hoci v súčasnosti je podiel zlyhaných úverov v úverových portfóliách bánk relatívne nízky, možné riziko predstavuje úzka závislosť bánk od domáceho ekonomického cyklu. Vzhľadom na štruktúru rastu úverov klientom rastie aj význam vývoja cien nehnuteľností. Riziko je spojené najmä s financovaním komerčných nehnuteľností, kde je návratnosť developerských projektov úzko prepojená s vývojom cien nehnuteľností. Na druhej strane pozitívny vývoj ekonomiky vplýval na zlepšenie finančnej pozície dlžníkov. Zvýšili sa príjmy domácností a poklesla nezamestnanosť. Zlepšovala sa aj finančná pozícia podnikov. Ziskovosť vzrástla najmä pri malých a stredných podnikoch.

¹¹ Okrem bankového sektora a sektora poisťovní ide o predbežné údaje za rok 2006.

Zmeny v štruktúre bilancie bánk by mali dopad aj na riziko likvidity z pohľadu schopnosti bánk splatiť svoje záväzky v prípade vyššieho výberu vkladov aj napriek časovému nesúladiu skutočných zmluvných splatností aktív a pasív. Z tohto pohľadu je dôležité, aby dostatočne veľký objem vkladov klientov bol krytý relatívne likvidnými aktívami, napr. pokladničnými poukážkami NBS, štátnymi dlhopismi alebo inými aktívami, ktoré môžu banky v prípade potreby predať bez toho, aby utrpeli výraznejšiu stratu z dôvodu rýchleho predaja. V roku 2006 najmä z dôvodu rastu objemu vkladov klientov klesal podiel likvidných aktív na objeme vkladov klientov a ostatných volatilných zdrojov. Na druhej strane treba vziať do úvahy, že rástli najmä termínované vklady, ktoré sú relatívne menej volatilné.

Vystavenie sa bankového sektora trhovým rizikám v roku 2006 súviselo najmä s úrokovým rizikom nástrojov držaných do splatnosti. Znamená to postupné zníženie čistého úrokového príjmu v prípade rastu úrokových sadzieb. Úrokové riziko nástrojov preceňovaných na reálnu hodnotu, devízové riziko a akciové riziko by nemali na banky významnejší dopad (výnimkou bolo iba devízové riziko v skupine pobočiek zahraničných bánk). Banky sú však vystavené úrokovému riziku aj nepriamo, vzhľadom na to, že významná časť úverov klientom má krátku fixáciu úrokových sadzieb. V prípade výraznejšieho nárastu sadzieb tak môže prísť k zvýšeniu splátok, a teda aj rizika nesplatenia týchto úverov z dôvodu zhoršenej finančnej pozície dlžníkov.

Predpísané poistné (v hrubej výške) v zmysle medzinárodných štandardov finančného vykazovania IAS/IFRS dosiahlo k 31. decembru 2006 51,3 mld. Sk, čo je podiel 3,1 % na HDP (miera poistenosti). Predpísané poistné (v hrubej výške) v životnom poistení dosiahlo hodnotu 23 mld. Sk a predpísané poistné (v hrubej výške) v neživotnom poistení 28,3 mld. Sk. Z dôvodu, že do konca roka 2005 sa vykazovalo predpísané poistné v súlade so slovenskými účtovnými štandardmi, pristúpila NBS k analýze technického poistného, ktoré možno definovať ako cenu, ktorá bola dohodnutá v jednotlivých poistných zmluvách bez ohľadu na spôsob ich finančného vykazovania. Rovnako sa pristúpilo aj k analýze nákladov na poistné plnenia. Technické poistné dosiahlo v roku 2006 hodnotu 53,6 mld. Sk, v životnom poistení 25,3 mld. Sk a v neživotnom poistení 28,3 mld. Sk.

Technické poistné v životnom poistení sa v roku 2006 zvýšilo o 15,6 %, čím sa potvrdil trend zvyšovania dynamiky rastu technického poistného v životnom poistení. V neživotnom poistení kleslo technické poistenie o 5 %. Naďalej pokračuje trend postupného znižovania trhovej koncentrácie. Vzástli technické náklady na poistné plnenia o 25 %, v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roku, na hodnotu 21,2 mld. Sk. Zisk poisťovní v roku

2006 dosiahol hodnotu 4,5 mld. Sk. K tomuto rastu došlo aj napriek prudkému rastu prevádzkových nákladov (o 20 % v životnom a až o 41 % v neživotnom poistení), a to hlavne v dôsledku menšej tvorby technických rezerv v životnom poistení. V umiestnení technických rezerv nenastali podstatné zmeny a naďalej sú umiestnené v nízko rizikových aktívach.

Celkový objem klientskych obchodov v rámci poskytnutých služieb obchodníkmi s cennými papiermi dosiahol počas roka 2006 hodnotu 1 810 mld. Sk. Medziročne tak stúpol o 10 %. Až 95 % z týchto obchodov bolo uskutočnených prostredníctvom bánk. V porovnaní s rokom 2005 významne narástol podiel obchodov na účet klientov. Najviac obchodovanými nástrojmi boli dlhopisy a forwardové kontrakty.

Rast objemu prostriedkov investovaných prostredníctvom podielových fondov, ktorý trval niekoľko rokov, sa v roku 2006 výrazne spomalil. Dôvodom bola zmena vývoja úrokových sadzieb – po dlhom období klesania začali úrokové sadzby v roku 2005 rásť a tento rast pokračoval aj v roku 2006. Táto zmena negatívne ovplyvnila výkonnosť najmä dlhopisových a zmiešaných podielových fondov. Okrem toho malo na výkonnosť fondov výrazný negatívny dopad silné posilňovanie slovenskej meny, keďže klesala hodnota nástrojov denominovaných v cudzích menách. Dôsledkom bolo, že čistá hodnota majetku spravovaná v otvorených podielových fondoch vzrástla počas roku 2006 len o 4 %. Zatiaľ čo celkový objem čistých predajov podielov v roku 2005 bol na úrovni 38,7 mld. Sk, v roku 2006 bolo toto číslo záporné – investori odpredali o 2,6 mld. Sk hodnoty podielov viac ako ich nakúpili. Najviac boli redemované práve dlhopisové fondy a peňažné fondy. Takto získané prostriedky boli presunuté hlavne do fondov fondov, akciových fondov a na termínované vklady do bánk. Práve rizikovejšie skupiny fondov, hlavne akciové, získali na pokračujúcom raste európskych akciových trhov, ktorý však už nebol taký rýchly ako v roku 2005.

Rok 2006 bol prvým rokom praktického fungovania nového dôchodkového systému, keďže 30. júna 2006 uplynul posledný termín na dobrovoľný vstup do druhého piliera dôchodkového zabezpečenia. Ku koncu decembra 2006 evidovali dôchodkové správcovské spoločnosti 1,54 mil. sporiteľov, objem aktív na ich dôchodkových účtoch dosiahol 28 mld. Sk. Trhové podiely jednotlivých DSS sa však už výrazne nezmenili. Tri najväčšie správcovské spoločnosti spravujú 73 % všetkých aktív dôchodkových fondov.

Najviac prostriedkov je sústredených v rastových dôchodkových fondoch, ktoré sa vyznačujú rizikovejším spôsobom investovania a najvyšším predpokladaným zhodnotením prostriedkov v dlhodobom horizonte. V menšej miere sú zastúpené vyvážené fondy a najmenší podiel tvoria konzervatívne fondy.

Aj keď je väčšina prostriedkov spravovaná v rastových fondoch, štruktúra investícií je ešte stále dosť konzervatívna. Až 86% prostriedkov je uložených na bankových účtoch a v dlhopisoch. Jednoročný výnos v dôchodkových fondoch sa k 31. decembru 2006 pohyboval v rozpätí 2,8% – 3,7% pre konzervatívne fondy, 3,2% – 4,8% pre vyvážené a 3,1% – 5,2% pre rastové fondy. Simulácie pomocou historických údajov úrokových mier, cien akcií a výmenných kurzov pritom ukazujú, že v prípade nepriaznivej situácie na trhu by sa čistá hodnota aktív nemala v priebehu 10 dní s pravdepodobnosťou 99% znížiť o viac ako 0,5% pre

konzervatívne fondy, resp. 1,5% pre vyvážené a rastové fondy. Najvýznamnejší dopad by malo akciové a úrokové riziko, devízové riziko je zanedbateľné.

Do tretieho dôchodkového piliera bolo v troch doplnkových dôchodkových spoločnostiach a jednej netransformovanej doplnkovej dôchodkovej poisťovni zapojených 856 tis. občanov SR, objem úspor v tomto pilieri dosiahol 21,3 mld. Sk. Tieto sú investované podobným spôsobom ako prostriedky dôchodkových fondov, keď hlavná časť je investovaná na bankových účtoch a v dlhopisoch.